

Становище

от доц. д-р Кристиан Стоянов Хаджиев, НБУ, Департамент „Администрация и управление“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“

Относно: конкурс за доцент в професионално направление 3.7. Администрация и управление (Публично управление и образователни стратегии), обявен в ДВ бр. 52 от 05.07.2022 г. и в интернет-страница на Висшето училище по застраховане и финанси, с кандидат д-р Даниела Петрова Караангова

Основание за представяне на становището: участие в състава на Научното жури по конкурса съгласно Заповед № 371/10.11.2022 на Ректора на ВУЗФ и решение от първото заседание на Научното жури от 11.11.2022г.

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ. В структурно отношение становището се състои от VI части и заключение съобразно образец за изготвяне на становище за заемане на академична длъжност „доцент“ във ВУЗФ.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания на кандидата

В обявения конкурс участва един кандидат – д-р Даниела Петрова Караангова, **хоноруван преподавател във ВУЗФ от академичната 2019/2020**. Тя придобива ОНС „доктор“ на 24.03.2020 (диплома, Януари 2021г.) в ПН 3.7 Администрация и управление от Университет на Саутхемптън, Англия, с тема на дисертационния труд „Трансформирането на висше образователните системи на развиващите се страни от Източна Европа посредством организационно учене. Казусът на България“. Преминава през процедура по признаване на ОНС „доктор“ в НАЦИД (удостоверение № 08-00-38/01.09.2022) и е вписана в Регистъра за академични длъжности и дисертации на НАЦИД. Представената документация по конкурса отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (чл.2б) и Правилника за приложение му (чл.1а, ал.1), както и на Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ.

От предоставената от кандидата д-р Даниела Караангова справка за наукометрични показатели се вижда, че тя покрива необходимите минимални изисквания за научната, преподавателската и изследователска дейност за заемане на академичната длъжност „доцент“, съобразена с ППЗРАСРБ, както следва:

- По различните групи показатели А-Е кандидатът е представил доказателства, чрез които могат да се потвърдят следните точки : **А 50 от 50 т., В 100 от 100 т., Г 200 от 200 т., Д 50 от 50 т. и Е 0 от 0 т.- неизискуеми за доцент.**

Общият брой точки на кандидата по показателите за оценка е на необходимия минимум (400 т.) и е в съответствие с ППЗРАСРБ.

II. Изследователска, научна и научно-приложна дейност и резултати на кандидата

Д-р **Караангова** участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.7. Администрация и управление (**Публично управление и образователни стратегии**) във ВУЗФ с:

- три монографии (едната е представена за основен хабилитационен труд);

1. Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Основният хабилитационен монографичен труд на д-р Караангова е на тема: „The personality and organisational constructs of systems thinking”, издание на ВУЗФ (издателство „Св. Григорий Богослов“, София 2022, ISBN 978-619-7622-34-8) и е в обем от 121 стр., рецензирана от доц. д-р Теодора Лазарова и доц. д-р Радостин Вазов.

Монографичният труд на д-р **Даниела Петрова Караангова** е **актуално научно изследване** с определена практическа насоченост. Главният научен принос е свързан с представянето на **нова теория**, чрез адекватно интегриране на съвременните подходи в управлението, базирана на емпирично изследване върху представители на средния и висшия мениджмънт от частни и публични предприятия в България и Великобритания (данни от **353 анкети**). В своята цялост разработването на темата за “мислене в системи“ (на англ. systems thinking) представлява **научна новост и има приносен момент**, тъй като темата не е достатъчно разработена в България, въпреки големия международен интерес. Обстойното литературно изследване показва, съществена нужда за разпознаване на **факторите**, които влияят на способността на индивидите да мислят в системи. Това се дължи на научно доказан факт, че ръководителите, които притежават този тип мислене, имат способността да се справят със сложни проблеми, като по този начин печелят конкурентно предимство. Оригинален приносен момент представлява и идентифицирането на личностните фактори, които имат пряко влияние върху формирането на „мислене в системи“. В изследването д-р **Караангова** идентифицира и видовете организационна култура, които стимулират или възпрепятстват формирането на „мислене в системи“ сред мениджмънта на организацията.

В заключение, основният хабилитационен труд е изключително актуален и отговаря на потребностите на съвремието от гледна точка на промяна на парадигмите в управлението за постигане на конкурентоспособност, адаптивност и адекватно представяне в турболентна среда. Постигнатите резултати от авторското изследване могат да бъдат оценени като приноси с научно-теоретичен и научно-приложен характер.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след придобиването на ОНС „доктор“. Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.

В представените **две монографии** извън хабилитационния труд по категоричен начин се установява **консистентност в научните интереси и изследвания на кандидата д-р Даниела Петрова Караангова** в избраната област. Те са релевантни към контекста на обявения конкурс – 3.7. Администрация и управление (**Публично управление и образователни стратегии**). В представената научна продукция има **собствени научни и научно-приложни приноси**, както следва:

- В **монографията „Перспективи за реформиране на висшето образование в България“**, издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов“, София, 2022, стр. 136, ISBN 978-619-7622-53-9 се разширява съществуващото познание в областта на организационната промяна и реформиране на висше образователните системи. В синтезиран вид основните научни приноси са:

- методологичния избор по отношение на холистичния подход при изследването на реформата по профилиране на висшите училища в България;
 - отчитане на *контекстуалните специфики* на страната, в която е приложена реформата. На лице са достатъчно академични проучвания, които изследват ефекта от конкретната реформа в контекста на развитите страни, но същевременно липсват солидни данни за нейния ефект в развиващите се страни и в частност източноевропейските;
 - интерпретиране и анализиране на данните от 46 полу-структурирани задълбочени интервюта с представители на три групи: висш и среден университетски мениджмънт, експерти/политици и университетски преподаватели;
 - авторът създава концептуална теоретична рамка, която илюстрира факторите, които влияят на неуспеха на провежданите реформи в сектора на висшето образование и науката.
- В представената *трета монография „Ролята на висшето образование за трансформацията на българската икономика“*, издание на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов“, София, 2022, стр. 132, ISBN 978-619-7622-52-2 се идентифицират основните фактори и пречки пред трансформацията на българската икономика в интелигентна. На първо място приносен момент представлява *задълбочения и холистичен анализ на стратегиите*, политиките и последвалите ги действия, свързани с увеличаване ролята на висшето образование и науката за развитие на предприемачеството и постигане на интелигентен растеж. Приносен момент е и представянето на концептуален модел, който идентифицира етапите и стъпките към постигане на трансформация на системата на висшето образование и науката. С непосредствена практическа стойност са формулираните препоръки за преодоляване на изложените слабости в стратегиите и политиките за развитие на висшето образование и науката.

Представените две монографии извън хабилитационния труд от кандидата са с оригинални научни приноси и не повтарят тези за придобиване на ОНС „Доктор“.

В синтезиран вид изводите, който се налагат във връзка с представената научната продукция, обобщено са:

- Всяка една от публикациите третира актуални проблеми и обогатява научната и практическа ценност на съществуващото познание.
- Критичният поглед и анализ на д-р Караангова се забелязва във всички разработки и това доказва реално нейното последователно развитие като изследовател.
- Различните области на научните изследвания изграждат устойчиви „мостове“ в мрежата на Администрация и управление, което дава възможност за разгръщане на нови взаимовръзки, които допълват разбирането и практиката в публичното управление.
- На лице, наред с научната значимост на продукцията е и съществена практико-приложна полезност на резултатите.

3. Цитиране от други автори.

Публикациите, съдържащи цитиранията са предоставени на хартиен носител и електронно сканирано копие. Сред проверените източници са установени 6 позовавания на публикации от д-р **Даниела Петрова Караангова**. Кандидатът отговаря на изискванията.

Общата ми оценка за изследователската дейност на д-р Даниела Караангова е положителна.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът по конкурса е хоноруван преподавател във ВУЗФ от академичната 2019/2020. Въз основа на приложената служебна бележка (за периода 2019-2022 г.) се вижда, че д-р **Карангова** изпълнява норматива за учебна натовареност и отговаря на изискванията на чл. 24, ал.1, т.2(б) на ЗРАС. **Учебно-преподавателската ѝ дейност е категорично свързана с предмета на конкурса, а натрупаният преподавателски опит напълно отговаря за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.7. Администрация и управление.**

IV. Административна и обществена дейност

В административно отношение д-р **Карангова** е ангажирана като Зам. Главен редактор на списание VUZF Review. Основните дейности и отговорности са свързани с издателска подготовка и редакция на подадени за публикация материали и тясно сътрудничество с автори и рецензенти с цел подпомагане на (бързото) публикуване на статии с високо качество; обработка на подходящи материали; подпомагане на главния редактор при разработване на съдържанието на списанието.

С административната и обществена дейност д-р Карангова допринася за развитието и усъвършенстването на НИД във ВУЗФ.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Не познавам кандидата по конкурса и нямам лични впечатления.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Представените за рецензиране научни публикации на д-р **Караангова** са разработени върху фундаментална теоретична и емпирична основа. Съдържащите се в тях тези и практически препоръки са отлично аргументирани. Нямам конкретни критични бележки по съдържанието на научните трудове на кандидата.

Към нейната бъдеща научна и преподавателска дейност могат да се отправят следните препоръки:

- да продължи да съчетава изследователската и преподавателската си работа с тази на експерт и консултант;
- да публикува учебници по преподаваните от нея учебни дисциплини;

Заклучение

Кандидатът по конкурса д-р **Даниела Петрова Караангова** отговаря на всички минимални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“, съгласно ЗРАСБРБ, правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), както и на Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ.

Научните публикации на кандидата по конкурса съдържат оригинални теоретични, методологически и практико-приложни приноси.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и научно-приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на д-р **Даниела Петрова Караангова на академичната длъжност „доцент” във ВУЗФ по професионално направление 3.7 Администрация и управление (Публично управление и образователни стратегии).**

Дата 19.11.2022

Подпис